

Siseministeerium
info@siseministeerium.ee

Teie 11.03.2026

Meie 06.04.2026

nr 1-6/3426-1, SIM/26-
0321/-1K
nr 8-2/1859

Siseministri määruste muutmise eelnõu kooskõlastamine

Austatud minister

Siseministeerium esitas Justiits- ja Digiministeeriumile kooskõlastamiseks Riigikogu menetluses oleva välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse eelnõuga 831 SE seotud siseministri määruste muutmise määruse eelnõu¹ (*eelnõu*). Justiits- ja Digiministeerium kooskõlastab eelnõu järgmiste märkustega.

- Väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduse (VSS) § 33¹⁴ lõike 5** kohaselt Eestis seadusliku aluseta viibivate ja viibinud välismaalaste andmekogus, sealhulgas menetlustoimikus töödeldavad andmed ei ole avalikud. Selgitame, et avaliku teabe seaduse (AvTS) § 3 kohaselt on avalik teave (edaspidi teave) mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Nimetatud teabele juurdepääsu võib piirata seaduses sätestatud korras. Seega lähtub AvTS eeldusest, et kõik teave, mida riik töötleb oma ülesannete täitmisel, on avalik, välja arvatud juhul, kui teabe suhtes on kehtestatud juurdepääsupiirang. AvTS §-s 35 on sätestatud juurdepääsupiirangud. Juurdepääsupiirangud ei kohaldu automaatselt, vaid teabevaldajal on igakordne kohustus kaaluda, kas piirangut teabe suhtes kohaldada või mitte (välja arvatud mõned üksikud nii öelda absoluutsed juurdepääsupiirangud). AvTS-s sätestatud juurdepääsupiirangud peaksid katma üldjuhul kõikvõimalikud juhud, millal võib olla õigustatud andmetele juurdepääsu piirata.

Juhime ka tähelepanu, et isegi kui teave on tunnistatud asutusesiseseks (AK) teabeks, siis olukorras, kus selle suhtes esitatakse teabenõue, peab teabevaldaja iga kord hindama, millises osas seda teavet saab siiski avalikustada ja millises osas kehtib mõni juurdepääsupiirang ning enne teabe avalikustamist piiratud osa kinni katma (AvTS § 38 lg 2). AvTS § 43⁸ lõike 1 kohaselt peavad andmekogus töödeldavad andmed olema avalikult kättesaadavad, kui neile ei ole seadusega või selle alusel kehtestatud juurdepääsupiirangut. Andmekogude juhendi² kohaselt: „AvTS võimaldab teabele, sh andmekogudele, juurdepääsupiirangu seada kas AvTS § 35 alusel või eriseaduse alusel. Seega peabki eriseaduses vajadusel sätestama erinormina AvTS-ist andmete juurdepääsupiirangu. Juurdepääsupiirangu *norm peab olema konkreetne ja selge ning sellest peab selguma, miks juurdepääsupiirang kehtestatakse.*“

¹ Eelnõude infosüsteemi toimiku number: [26-0321](#).

² [Andmekogude juhend](#) | [Andmekaitse Inspeksioon](#)

Tromsø konventsioon näeb ette, et eriseaduses sätestatav täiendav juurdepääsupiirang peab jääma konventsiooni artikliga 3 antud raamidesse. Konventsiooni artikkel 3 annab ammendava loetelu põhjustest, millest tulenevalt võib piirata ametlikele dokumentidele juurdepääsu ning liikmesriigil ei ole õigust seda loetelu laiendada.

Eestis seadusliku aluseta viibivate ja viibinud välismaalaste andmekogu sisaldab isikuandmeid. Seega on need andmed juba AvTS § 35 lõike 1 punkti 12 kohaselt juurdepääsupiiranguga. Kui puuduvad mõjuvad põhjused täiendava juurdepääsupiirangu aluse kehtestamiseks, tuleks sellest hoiduda. Seetõttu palume seadust muuta ja VVS § 33¹⁴ lõike 5 seadusest välja jätta.

- 2. Viisaregistri põhimääruse³ § 20 lõike 1 kohaselt on andmekogus sisalduvad andmed juurdepääsupiiranguga ning on tunnistatud asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks.** Tulenevalt kooskõlastuskirja punktis 1 selgitusest palume vastav säte viisaregistri põhimäärusest välja jätta.
- 3. Eelnõu jõustumisel palume korrastada andmekogu andmed riigi infosüsteemi haldussüsteemis (RIHA andmete teabevärvavas).**
- 4. Palume arvestada kooskõlastuskirja lisades esitatud eelnõu ja seletuskirja failides jäljega tehtud märkustega eelnõu mõjuhindamise kohta ning muude tähelepanekutega.**

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

Lisad:

1. Eelnõu fail Justiits- ja Digiministeeriumi märkustega
2. Seletuskirja fail Justiits- ja Digiministeeriumi märkustega

Maria Sults 58663067
Maria.Sults@justdigi.ee

Karen Alamets
Helen Pajumaa-Viitta
Guido Pääsuke
Alar Teras

³ [RT I, 09.10.2025, 13](#)